

2018/105

ONTVANGEN 11 DEC. 2018

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
t.a.v. College van Bestuur
postbus 5375
6802 EJ ARNHEM

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum **07 DEC. 2018**
Betreft **Besluit macrodoelmatigheid nevenvestiging Associate degree-opleiding
Gebouwgebonden Installatietechniek te Nijmegen**

Onze referentie
1451393

Uw brief van
09 oktober 2018

Uw referentie
UITCVB18/19

Bijlagen
1

Geacht College,

Met de brief van 9 oktober 2018, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 15 oktober 2018, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de Associate degree-opleiding Gebouwgebonden Installatietechniek tevens als bekostigde opleiding te verzorgen in Nijmegen.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 20 november 2018, kenmerk 2018/105, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de Associate degree-opleiding Gebouwgebonden Installatietechniek tevens als bekostigde opleiding te verzorgen in Nijmegen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan criterium a van artikel 4, eerste lid, van de Regeling, maar niet aan criterium b van dat artikel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO Bezwaarschriftencommissie, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.duo.nl/zakelijk onder 'Oneens met Duo'.

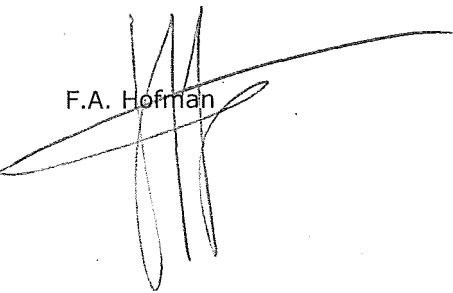
Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Onze referentie
1451393

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

CDHO

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 28
2514 JK Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nevenvestiging Hogeschool van Arnhem en Nijmegen deeltijd hbo Associate degree Gebouwwgebonden Installatietechniek Nijmegen	2018/105	20/11/2018

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 15/10/2018 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) om de hbo Associate degree Gebouwwgebonden Installatietechniek als nevenvestiging te verzorgen in Nijmegen (brief van 9 oktober 2018 met kenmerk UITCVB18/19). Op 18/10/2018 heeft de commissie aanvrager verzocht de aanvraag aan te vullen. Op 19/11/2018 heeft de commissie de voor de beoordeling benodigde informatie ontvangen en heeft zij de behandeling van de aanvraag hervat.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen om de hbo Associate degree Gebouwwgebonden Installatietechniek als bekostigde opleiding in Nijmegen te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo Associate degree Gebouwwgebonden Installatietechniek tevens in Nijmegen aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo Associate degree in het Croho onderdeel Techniek. De opleiding omvat 120 EC en wordt in deeltijdvorm aangeboden. De opleiding bestaat inhoudelijk uit schetsontwerp, voorlopig ontwerp en definitief ontwerp van gebouwwgebonden installaties. De afstudeeropdracht heeft betrekking op een bedrijfsproject, waarbij een installatietechnische bedrijfsvraag dient te worden geanalyseerd, ontworpen en gepresenteerd.

De opleiding is met name bedoeld voor (werknemers van) bedrijven die zittend personeel naar een hoger niveau willen opleiden. De opleiding is toegankelijk voor werkenden met minimaal enkele jaren werkervaring in de installatiebranche.

Afgestudeerden van deze opleiding zijn Engineer en Projectmanager in de technische installatiebranche, zoals beschreven in de branchevakmansstructuur. Zij zijn zich bewust van de transitie-opgaven waarvoor onze maatschappij zich gesteld ziet en zij kunnen werken met de eisen, producten, diensten en technologieën in de installatiebranche. Na afronding van de Ad is doorstroom naar de bachelor Elektrotechniek, Werktuigbouwkunde, Bouwkunde of HBO-ICT mogelijk.

Naast deze aanvraag voor een nevenvestiging Gebouwgebonden Installatietechniek in Nijmegen heeft de HAN een aanvraag ingediend voor de hoofdvestinging van deze Ad in Arnhem (2018/104). De aanvragen zijn in samenhang behandeld.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling. De aanvraag voldoet naar de mening van de commissie niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling. Vanwege de geringe instroom in verwante Ad's (waaronder verwante Ad's van de HAN in Arnhem) is de commissie van oordeel dat er geen ruimte is voor een nevenvestiging.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo Associate degree Gebouwgebonden Installatietechniek aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte doet aanvrager een beroep op ROA AIS, Economische vooruitzichten Installatiebranche 2019 en verder (Uneto-VNI, juli 2018), Trends en ontwikkelingen in de technische installatiebranche tot 2022 (Bedrijvigheid, arbeidsmarkt en beroepsopleiding in de periode tot 2022, KBA Nijmegen 2018), Conjunctuuronderzoek 1e kwartaal 2018 (Uneto-VNI), de Factsheet arbeidsmarkt Installatiebranche (UWV, 23 mei 2018), Connect 2025, de impact van Techniek op weg naar 2025 (Uneto-VNI, februari 2018, hierna verkort aangehaald als: Connect 2025), OTIB trendfiles (kernegegevens bedrijven en werknemers) en de begroting van de provincie Gelderland 2018.

Aanvrager heeft op grond van het ROA Arbeidsmarkt informatie systeem (ROA AIS) een beroep gedaan op arbeidsmarkt informatie voor het opleidingstype hbo Techniek en mbo 4 Techniek. De commissie acht het opleidingstype mbo 4 Techniek niet van toepassing omdat de Associate degree als zodanig is gepositioneerd op hbo niveau. De commissie heeft de arbeidsmarkt informatie die betrekking heeft op mbo 4 Techniek daarom buiten beschouwing gelaten. De commissie is voorts van oordeel dat het brede opleidingstype hbo Techniek niet integraal van toepassing is op deze Ad, omdat dit opleidingstype tevens richtingen bevat die niet of slechts in beperkte mate raakvlak hebben met deze Ad, zoals Chemie en Transport en Logistiek. Omdat er specifiekere opleidingstypen in AIS staan, zoals Elektrotechniek en Werktuigbouwkunde, die duidelijker gerelateerd kunnen worden aan deze Ad, heeft de commissie de arbeidsmarktperspectieven voor deze specifieke opleidingstypen onderzocht (zie tabel 1 en 2). De commissie is van mening dat de voorgenomen Ad aansluit op deze specifieke opleidingstypen omdat deze opleidingstypen verwante Ad's bevatten als de Ad Engineering, de Ad Elektrotechniek en de Ad Projectleider Techniek.

Omdat ICT eveneens een belangrijke component van de opleiding is, aangezien de nadruk van het beroepsprofiel ligt op de installateur als systeemintegrator (blijkend uit de vakken automatisering, digitalisering, data en datakoppelingen in het curriculum), acht de commissie het opleidingstype hbo Informatica ook relevant om bij de toetsing te betrekken (zie tabel 3).

Tabel 1: Arbeidsmarktprognose hbo Elektrotechniek

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
hbo elektrotechniek	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		5100	9	1.5	hoog
hbo elektrotechniek	verwachte vervangingsvraag tot 2022		18800	35	5.1	erg hoog
hbo elektrotechniek	verwachte baanopeningen tot 2022		23900	44	6.3	erg hoog
hbo elektrotechniek	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2022		14400	26	4	gemiddeld
hbo elektrotechniek	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2022	0.86				groot
hbo elektrotechniek	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	0.86				goed

Bron: ROA AIS

Tabel 2: Arbeidsmarktprognose hbo Werktuigbouwkunde

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
hbo werktuigbouwkunde	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		5600	8	1.3	hoog
hbo werktuigbouwkunde	verwachte vervangingsvraag tot 2022		27000	40	5.7	erg hoog
hbo werktuigbouwkunde	verwachte baanopeningen tot 2022		32600	48	6.7	erg hoog
hbo werktuigbouwkunde	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2022		9800	14	2.3	laag
hbo werktuigbouwkunde	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2022	0.77				zeer groot
hbo werktuigbouwkunde	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	0.77				zeer goed

Bron: ROA AIS

Tabel 3: Arbeidsmarktprognose hbo Informatica

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
hbo informatica	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		8600	11	1.7	erg hoog
hbo informatica	verwachte vervangingsvraag tot 2022		10600	13	2.1	laag
hbo informatica	verwachte baanopeningen tot 2022		19200	24	3.6	gemiddeld
hbo informatica	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2022		13200	16	2.5	laag
hbo informatica	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2022	0.94				groot
hbo informatica	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	0.94				goed

Bron: ROA AIS

Uit tabel 1, 2 en 3 blijkt dat de knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2022 voor de genoemde drie opleidingstypen volgens het ROA naar verwachting groot tot zeer groot zullen zijn. Het aantal baanopeningen tot 2022 ligt voor de drie genoemde opleidingstypen substantieel hoger dan de verwachte instroom van schoolverlaters. De toekomstige arbeidsmarktsituatie (ITA) voor de drie opleidingstypen wordt door ROA getypeerd als goed tot zeer goed. Op basis van ROA AIS constateert de commissie dat de arbeidsmarktverwachtingen voor de voor deze opleiding relevante opleidingstypen positief zijn.

De commissie heeft het beroep van aanvrager op de beroepsgroepen technici bouwkunde en natuur en productieleiders industrie en bouw in ROA AIS buiten beschouwing gelaten omdat deze arbeidsmarktgegevens niet gekoppeld zijn aan instroomgegevens van schoolverlaters. De arbeidsmarktgegevens naar opleidingstype die hierboven zijn besproken, zijn dat wel en geven daarom een duidelijker beeld van de te verwachten situatie tot 2022.

Voorts heeft aanvrager een beroep gedaan op actuele arbeidsmarktgegevens uit ROA AIS voor de regio's Stedendriehoek, Midden Gelderland, Food Valley, Rijk van Nijmegen, Achterhoek, Rivierenland en Flevoland. Deze gegevens zijn zowel voor werkenden in technische beroepen in zijn algemeenheid als voor werkenden in technische beroepen met opleidingsniveau mbo 4 en hbo opgenomen. Deze gegevens geven aan hoeveel mensen er op regionaal niveau werkzaam zijn in technische beroepen, maar geven geen indicatie van de ontwikkeling van de regionale werkgelegenheid naar de toekomst toe. Om die reden heeft de commissie deze gegevens niet bij haar beoordeling betrokken.

Uit het rapport Economische vooruitzichten Installatiebranche 2019 en verder, blijkt dat de branche voor de komende jaren verwacht dat het aantal installatiebedrijven en het aantal werknemers blijft stijgen (p. 21). Tevens wordt in het rapport geconstateerd dat de vraag naar geschikt personeel steeds problematischer begint te worden (p. 21). In 2017 had 55% van de installatiebedrijven 1 of meerdere vacatures uitstaan (p. 20). Het onderzoek Trends en ontwikkelingen in de technische Installatiebranche 2018-2022 vermeldt eveneens dat de arbeidsmarkt in de installatiebranche in 2017 is omgeslagen van een ruime arbeidsmarkt naar een krappe arbeidsmarkt, "Werkzoekenden in installatietechnische beroepen zijn bijna niet meer te vinden." (p. 28). De verwachte werkgelegenheidsgroei van 3,5% in 2018 en 1,5% in 2019, 2020, 2021, 2022 vraagt om nieuw, anders geschoold personeel en om bijscholing van zittend personeel (p. 20). Het onderzoek Trends en ontwikkelingen in de technische Installatiebranche 2018 beschrijft dat de voor de sector vereiste innovatie leidt tot vier nieuwe rollen voor installateurs, namelijk de rollen integrator, creator, operator/provider en assembler (p. 13 en 14). De commissie is van mening dat deze opleiding bij kan dragen aan de bijscholing van bestaand personeel.

Uneto-VNI heeft in het kader van het Conjunctuuronderzoek 1e kwartaal 2018 in totaal 452 van haar leden geraadpleegd die over een personeelsbestand beschikken van meer dan 25 medewerkers. Deze enquête had tot doel om meer inzicht te krijgen in de ontwikkelingen in de installatiemarkt, meer in het bijzonder de woningbouw, utiliteitsbouw, industrie en infrastructuur (zowel op het terrein van nieuwbouw, renovatie en onderbouw). De respons betrof 78 leden. Zij zijn bevraagd hoe zij verwachten dat hun orderportefeuille zich het komende kwartaal zal ontwikkelen. De verwachtingen voor hun orderportefeuilles bleken overwegend positief te zijn. De commissie stelt dat stijging van het aantal orders niet noodzakelijkerwijs hoeft te betekenen dat meer mensen nodig zijn. Het onderzoek brengt tevens in kaart of de vraag naar personeel groeit, afneemt of stabiel blijft. Uit zowel de door aanvrager verstrekte rapportage van kwartaal 1, als uit de door de commissie geraadpleegde rapportage van kwartaal 2, blijkt dat de vraag naar monteurs, zowel inleen, als in loondienst, grofweg blijft stijgen of gelijk blijft ten opzichte van het vorige kwartaal. De commissie is van mening dat op grond van deze brancheonderzoeken eveneens een overwegend positief beeld over de toekomstige arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen Ad naar voren komt.

De factsheet Installatiebranche van het UWV duidt eveneens op een zeer krappe arbeidsmarkt. Eind 2017 stonden ruim 6.800 vacatures open (p. 1 en 2). Het UWV wijst op een aanhoudend krappe arbeidsmarkt voor de installatiebranche de komende jaren (p. 2). Het UWV verwijst hierbij ook naar een gezamenlijk persbericht van UNETO-VNI, Metaalunie, FME en Bouwend Nederland (Tekort aan technici is een acute bedreiging voor de groei, website UNETO-VNI, december 2017, geraadpleegd oktober 2018) waarin de genoemde partijen aangeven dat in de installatiebranche de komende jaren 20.000 vacatures op jaarbasis ontstaan die nauwelijks in te vullen zijn. Uit Connect2025 blijkt dat het moeilijk is om vakbekwaam personeel te werven, vooral personeel op niveau mbo 4 en hoger (p. 200). De commissie constateert dat voornoemde bronnen eveneens blijken te geven van een arbeidsmarktbehoefte.

Ten slotte heeft aanvrager opgenomen dat in Gelderland en Overijssel in 2018 totaliteit 1731 installatiebedrijven zijn gevestigd, in totaal goed voor ruim 27.000 werknemers (bron: <https://trendfiles.otib.nl>). De provincie Gelderland stelt extra middelen beschikbaar voor de vergroting van de instroom van werkenden in de technische sector om regionale knelpunten op te

lossen (begroting provincie Gelderland). De commissie kan regionale beleidsprioriteiten niet meewegen in haar beoordeling, tenzij deze erkend zijn door de Minister van OCW. Wel constateert de commissie dat de installatiebedrijven in de regio goed vertegenwoordigd zijn.

Gelet op het voorgaande constateert de commissie dat de Ad Gebouwgebonden Installatietechniek aansluit op een arbeidsmarktbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte verwijst aanvrager naar Kabinetsbeleid ten aanzien van energiebesparing en transitie. In dit kader gaat aanvrager specifiek in op het Klimaatakkoord uit 2015, de Nationale Energieverkenning 2017, Connect2025 en het voorstel hoofdlijnen Klimaatakkoord van het klimaatberaad van 10 juli 2018 (SER).

Met betrekking tot de sector Gebouwde Omgeving worden in het Klimaatakkoord de uitdagingen voor de toekomst genoemd. Om te komen tot verduurzaming en lagere CO₂-uitstoot zullen in Nederland voor 7 miljoen huizen en 1 miljoen gebouwen maatregelen getroffen moeten worden op het gebied van isolatie en verwarming (Voorstel voor hoofdlijnen van het Klimaatakkoord, p. 9). In de Nationale Energieverkenning 2017 is opgenomen dat de installatiebranche een sleutelrol speelt bij de verduurzaming van de energievoorzieningen (p. 199). In het voorstel voor hoofdlijnen van het klimaatakkoord van het Klimaatberaad schrijft de taakgroep Arbeidsmarkt en Scholing van de SER dat er tienduizenden extra vakmensen nodig zijn en dat er andere vaardigheden vereist zijn. De taakgroep constateert dat inspelen op de veranderende arbeidsmarktbehoefte cruciaal is om de klimaatdoelen van het Kabinet te kunnen halen (p. 13). Meer dan 50% van de bestaande bedrijven in Nederland zijn al bezig of gaan op termijn aan de slag met alternatieve energiebronnen, (gebouwen) automatisering en robotisering, duurzaam bouwen en nieuwe distributiesystemen (Trends en ontwikkelingen technische installatiebranche, p. 13). In het reeds aangehaalde Connect2025 geeft de branche aan dat onder andere verstedelijking en CO₂-uitstoot ontwikkelingen zijn waarvoor het leren toepassen van kennis over nieuwe technieken, vaardigheden en businessmodellen voor bestaande als nieuwe werknemers binnen deze branche noodzakelijk is (p. 6 en 7). De commissie is van mening dat de voorgenoemde opleiding hierop aansluit. Gelet op het voorafgaande stelt de commissie vast dat de opleiding inspeelt op een maatschappelijk behoefte.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 15/10/2018 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) om de hbo Associate degree Gebouwgebonden Installatietechniek in Nijmegen aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Volgens aanvrager zijn er geen vergelijkbare bekostigde opleidingen in het Croho geregistreerd, of bij de CDHO in behandeling. Op verzoek van de commissie heeft aanvrager zijn stelling toegelicht. Aanvrager heeft de aanvraag vergeleken met de Ad Bouwtechnisch medewerker, de Ad Elektrotechniek/Energietechniek, de Ad Constructeur Werktuigbouwkunde, de Ad Technische Bedrijfskunde, de Ad Bouwkunde, de Ad Engineering, de Ad Maintenance & Mechanics, de Ad Integraal Bouwmanagement, de Ad Engineering, de Ad Werktuigbouwkunde, de Ad Management voor de Techniek, de Ad Projectleider Techniek, de Ad Elektrotechniek.

De commissie is met aanvrager van mening dat geen duidelijke overlap bestaat tussen de voorgenoemde opleidingen en de vergeleken opleidingen, maar dat de Ad, gelet op het curriculum van de voorgenoemde opleiding, wel verwant is aan de Ad Elektrotechniek/Energietechniek, de Ad Elektrotechniek/Embedded Systems, de Ad Constructeur Werktuigbouwkunde, de Ad

Bouwtechnisch medewerker, de Ad Engineering, de Ad Werktuigbouwkunde, de Ad Maintenance & Mechanics, de Ad Management in de Techniek en de Ad Projectleider Techniek.

Naar mening van de commissie verschilt de voorgenomen opleiding voldoende van de bestaande verwante opleidingen om deze nieuwe naam aan het register toe te kunnen voegen.

Ondanks het verzoek van de commissie heeft aanvrager nagelaten om een overzicht van de landelijke instroom te verstrekken. De commissie heeft op grond van de instroomgegevens van DUO de instroom binnen het verwante aanbod in kaart gebracht (tabel 4). Hierbij dient te worden vermeld dat de instroom van de Ad Management voor de Techniek van de LOI niet bekend is. De commissie heeft bij de beoordeling van de aanvraag dan ook geen rekening kunnen houden met het belang van deze opleiding.

Tabel 4: eerstejaars studenten verwante Associate degrees

Instelling	Opleiding	'13-'14	'14-'15	'15-'16	'16-'17	'17-'18
HAN	Ad Elektrotechniek/Energietechniek				3	4
HAN	Ad Elektrotechniek/Embedded Systems Engineering				3	
HAN	Ad Constructeur Werktuigbouwkunde	2	5	7	12	6
HAN	Ad Bouwtechnisch medewerker				4	29
Windesheim	Ad Werktuigbouwkunde					1
Hogeschool Rotterdam	Ad Engineering	52	97	82	89	104
	Ad Maintenance & Mechanics	25	34	23	32	44
Saxion Hogeschool	Ad Werktuigbouwkunde	3	5	3		
Hanzehogeschool	Ad Projectleider Techniek	10	21	40	72	37
Haagse Hogeschool	Ad Projectleider Techniek	17	12	19	13	1
Fontys Hogescholen	Ad Elektrotechniek					12
	Ad Werktuigbouwkunde					29
	TOTAAL	109	174	174	228	267
Bron	DUO, bewerking KBA Nijmegen					
Selectie & nabewerking	CDHO					

De instroom in het landelijke verwante aanbod is de afgelopen jaren gestegen. De Ad Werktuigbouwkunde van Windesheim en Fontys is in 2017-2018 gestart, evenals de Ad Elektrotechniek van Fontys. De opleiding Werktuigbouwkunde van Saxion is beëindigd.

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding. In de initiële aanvraag gaat aanvrager uit van 35 studenten voor het eerste jaar, verdeeld over Arnhem en Nijmegen. In de aanvullende informatie heeft aanvrager deze prognose naar boven bijgesteld tot 25 eerstejaarsstudenten in Arnhem en 26 eerstejaarsstudenten in Nijmegen. De commissie vindt deze instroominschatting erg optimistisch, zowel gelet op de lage instroom binnen het verwante landelijke aanbod als gelet op de instroom binnen verwante Ad's van de HAN zelf (zie tabel 4).

In 2014 heeft de commissie advies uitgebracht over twee nieuwe Ad-opleidingen van de HAN, te weten de Ad Elektrotechniek/Energietechniek en de Ad Elektrotechniek/Embedded Systems Engineering. Aanvrager verwachtte in 2014 een instroom van 13 tot 25 studenten voor Energietechniek en 8 tot 15 eerstejaars studenten voor Embedded Systems Engineering. Uit tabel 4 blijkt dat deze aantallen lager liggen dan de door de instelling gegeven prognoses destijds.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in voorliggende opleiding wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte, dan constateert de commissie dat er vanuit de

landelijke arbeidsmarkt gezien ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Gelet op het bovenstaande heeft de commissie positief geadviseerd voor de hoofdvesting van de voorgenomen Ad Gebouwwgebonden Installatietechniek (2018/104). Vestiging van de opleiding in Nijmegen heeft waarschijnlijk een negatief effect op de instroom in de voorgenomen Ad Gebouwwgebonden Installatietechniek in Arnhem vanwege de geringe afstand tussen de beide locaties. Mede omdat de commissie het waarschijnlijk acht dat de instroom in de voorgenomen Ad gering zal zijn, acht de commissie het niet doelmatig om deze opleiding op twee locaties te starten. De commissie adviseert daarom de opleiding eerst vorm te geven op één locatie met een levensvatbare instroom. Aangezien aanvrager zelf Arnhem als hoofdvesting voor de Ad Gebouwwgebonden Techniek heeft gekozen, adviseert de commissie de aanvraag voor de hoofdvesting te honoreren en die voor de nevenvestiging in Nijmegen af te wijzen.

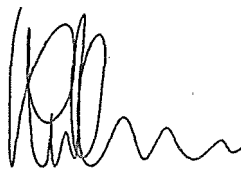
De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de Ad Gebouwwgebonden Techniek tevens in Nijmegen te realiseren.

Aanvrager heeft niet betoogd dat het voornemen aansluit op het profiel van de instelling zoals beschreven in een door de rijksoverheid erkend sectorplan.

De commissie is van mening dat de aanvraag niet voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.